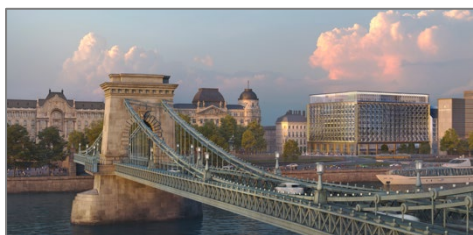

A Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti Tagozata állásfoglalása
a pesti Duna-part, a Széchenyi tér déli térfal kialakítással kapcsolatban

A Magyar Művészeti Akadémia küldetése, hogy aktív szerepet vállaljon a társadalom, azon belül is a kulturális közélet alakításában. Ennek tudatában és a magyar, valamint az egyetemes kultúra értékei érvényesülésének érdekében fejt ki állásfoglalását az MMA Építőművészeti Tagozata a Széchenyi tér déli térfalának átépítésével kapcsolatban. Meggyőződésünk, hogy az építészet a kultúra egyik legfontosabb, mindennapjainkat körülvevő, átszövő megnyilvánulása, az azt létrehozó közösség önazonosságának kifejezése. Németh László gondolatát idézve: „A kultúra nem tudás, nem művészi produkció, hanem valami életet szabályozó elv, amely egy embercsoport minden tagjának belső mágnese, irányítója.” Hisszük, hogy a magyar kultúra folytonossága, rétegzettségé identitásunk alapvető feltétele, így az egymásra épülő korok értékeinek éltetése közös érdekünk.

A 70-es, 80-as években megépült pesti szállodasor épületeit a korszak kimagasló építészei, Finta József és Zalaváry Lajos tervezték, az épületek mára a Duna-parti látkép részévé váltak. A tervezés során különleges elvárásoknak kellett megfelelnie az új épületnek, hiszen nem csupán a pesti Duna-part képébe kellett illeszkednie, hanem a főváros egyik legfontosabb terének déli térfalaként kellett helytállnia, kortárs épületként megformálva azt. A tér további épületei, a Belügyminisztérium (a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank volt székháza), a Gresham-palota és a Magyar Tudományos Akadémia épületének historizáló karaktere hatással volt Zalaváry homlokzatformálására. Így született meg a pesti épületek zárterkélyeiből merítkező, elegáns, visszafogott architektúra, az aranymetszés szabályait mesterien épületelemekre átvittetve Zalaváry keze nyomán. A szállodaépület átadása óta is átesett korszerűsítésen, amely alapvetően a belső tereket érintette, de érzékeny változtatásokkal részben a homlokzati elemeket is átformálta az eredeti szerző felügyelete mellett.

Az épületek sorsa a megújulás, ezt a lehetőséget elvitatni nem lehet az épületek tulajdonosaitól, üzemeltetőitől. Az épület kitüntetett helye, az épületet tervező Zalaváry Lajos kiemelkedő munkássága arra kellene ösztönözze a folyamat minden résztvevőjét, hogy az épület megjelenésére erős kihatással járó módosításokat a legnagyobb körültekintéssel végezzék. Az új homlokzatról megjelenő képek tanúsága alapján ennek – megítélésünk szerint elsősorban a tervezők – nem tettek eleget.

Az átalakítás/korszerűsítés során az épület architektúrája eltűnik, arányai jelentősen megváltoznak, az építészeti megjelenés látványcsomagolássá válik. A környezetbe illeszkedés helyett a feltűnés, a hely tisztelete helyett a virtuális, optikai figyelemfelkeltés szempontjai érvényesülnek. Az épület homlokzatára tett javaslat nem egy tradicionális, egyedi karakterű városi térbe, sokkal inkább egy tengerparti üdülőhely szállodasorába illeszkedik. A 33 méteren futó párkány fölé javasolt, a homlokzat síkjában kialakított ötméteres sky-bár üvegtömbje a tradicionális épületek fölé emelkedő épülettömeget zavaróan emeli meg. A Széchenyi tér szimbolikus, történelmi lenyomatokat őrző, nemzeti identitásunkat kifejező terület. A Magyar Tudományos Akadémia épülete, első dunai hidunk hídfője, a keleti térfal védett épületei, s nem utolsósorban a haza bölcsének, Deák Ferencnek az épületre szegezett tekintete közös értékeink megóvásáért, és nem a látvány kisajátításáért kötelez bennünket. A tervezett átalakítás léptéknövelő op-art kialakítása sérti ezt a kontextust, méltatlan és elfogadhatatlan magatartást képvisel.

Tisztában vagyunk azzal, hogy az átalakítás, korszerűsítés jogi környezete rendezett, mi szavunkat a kulturális értékkezelés, a látványkisajátítás, a környezeti összefüggések figyelmen kívül hagyása okán emeljük fel, mint ahogy akadémikustársunk korábbi tervtanácsi nyilatkozatában is tette, a tervezői szándék bemutatásakor.

Ezúton adunk hangot megütközésünknek, hogy a Sofitel hotel tervezett átalakítása ebben a formában megvalósulhat.

2023. 02. 21.

Salamin Ferenc tagozatvezető